

**Предложения от членовете на Тематична работна група за разработване на „Оперативна програма за науки и образование” за програмен период 2021-2017 г. от писмена процедура м. Март 2020 г.
за непосъствено вземане на решение**

Етап-2

Първи проект на „Оперативна програма за наука и образование” за програмен период 2021-2027 г.

№	Член на ТРГ	Коментари и предложение	Начин на отразяване в проекта на ОПНО
1.	<p>Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства</p> <p>Мануела Радева /титуляр/</p>	<p>Аз, долуподписананата Мануела Радева – директор на Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ), в качеството ми на член на Тематична работна група (ТРГ) за разработване на „Оперативна програма за наука и образование” за програмен период 2021-2027 г. (ОПНО) и въз основа на чл. 20 от Вътрешните правила за дейността на ТРГ за разработване на ОПНО, подкрепям вземането на решение от ТРГ за одобряване на <i>Първи проект на „Оперативна програма за наука и образование“ за програмен период 2021-2027 г.</i> със следните предложения, които в определена степен са терминологични пояснения и ще придадат яснота на определени операции:</p> <ol style="list-style-type: none"> По отношение на приетото предложение на г-н Деян Колев към част “Програмна стратегия” по т. 5, стр. 11, наименованието да се допълни както следва: „Осигуряване на качество на приобщаващото образование чрез осигуряване на ефективна подкрепяща образователна среда и програми за въвеждане на интеркултурно образование в училищното и предучилищното образование”, <i>т.е. предлагаме да се допълни „осигуряване на подкрепяща образователна среда“.</i> По отношение на формулировката на операцията „Превенция и предотвратяване на тормоза и намаляване агресията в 	<p>Необходимо е предоставянето на допълнителна обосновка и информация, като предложението може да бъде разгледано на следващ етап от разработване на програмата.</p>

училищата, в т.ч.: е необходимо да направим следните уточнения:

Деянито „Тормоз“, в съответствие със Закона за защита от дискриминация, е форма на дискриминация, т.е. глобалното явление е дискриминацията, а тормоза е една от формите ѝ на проявление и чл. 5 от Закона за защита от дискриминация безспорно потвърждава твърдението ни „Тормозът на основа на признаците по чл. 4, ал. 1, сексуалният тормоз, подбуждането към дискриминация, преследването и расовата сегрегация, както и изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, се смятат за дискриминация“. В Допълнителни разпоредби § 1 от същият закон вече се конкретизират видовете тормоз и фактическия му състав: т. 1 "Тормоз" е всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принижяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда“. С оглед на безспорните уточнения предлагаме тази операция да стане със заглавие **„Превенция и предотвратяване на дискриминацията, тормоза и намаляване агресията в училищата“**.

Вследствие на горната промяна новата операция се оформя със заглавие **„Комплексни програми на общинско ниво за десегрегация на училищата, превенция на вторичната сегрегация“**, като при изпълнение на операцията се постанови изискването за задължителна синергия с националните програми, тъй като от две години е въведена такава национална програма и се изпълнява от ЦОИДУЕМ.

Считаме, че направените предложения имат уточнителен характер и не налагат съдържателни промени в цитираните текстове, поради което не подлежат на гласуване.

Подкрепям вземането на решение от ТРГ за даване на мандат на председателя на ТРГ за неговото изпращане за неформални консултации със службите на Европейската комисия.

2	<p>Група организации, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи</p> <p>Деян Колев /титуляр/</p>	<p>Благодаря за изпратеният работен вариант, както и за цялата дейност на работната група и на колегите, които са непосредствено включени в подготовката на ОПНО!</p> <p>След консултация с организациите от нашата група НПО съм упълномощен да заявя, че ние сме неудовлетворени от предложения вариант, тъй като не са включени двете основни искания на организациите, а именно:</p> <p>1. От полето <i>Списък на планираните операции от стратегическо значение</i> да отпадне изречението, което оказва, че те ще бъдат изпълнявани единствено от МОН: Така остава актуална вероятността и новата оперативна програма да се превърне в средство на преразпределяне на фондове от Агенцията към Министерството, подценявайки участието на останалите заинтересовани страни и техния принос към реализирането на стратегически политики. Очакването институциите да бъдат единствения ключов играч при осъществяването на публични политики е остаряло, а системни интервенции могат да бъдат реализирани и чрез процедури за конкурентен подбор на проекти.</p>	<p>1. Предложението не се приема. Считаме, че съгласно нормативната уредба МОН организира обществените отношения, свързани с осигуряване на правото на предучилищно и училищно образование, както и устройството, функциите, организацията, управлението и финансирането на системата на предучилищното и училищното образование. На база изминалия опит досега считаме, че изпълнението на операции от стратегическо значение от страна на МОН допринася за качествено и ефективно изпълнение на процедурите и проектите по програмата, включително, чрез обезпечаването и гарантирането на разходите на училищата в случай, че се наложат финансови корекции и/или изпълнението на други условия в европейското и националното законодателство, като същевременно се предоставя възможност на училищата да извършват разходи и да се включат</p>
---	--	--	---

2. В приоритет 1 да бъде допълнена и специфична цел “Насърчаване на социално икономическата интеграция на граждани на трети държави и на маргинализирани общности, като например ромите”.

Тъй като не са приети ключови същностни предложения, групата организации работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализирани групи не подкрепяме предложения първи работен вариант на ОПНО! Още веднъж апелираме посочените предложения да бъдат включени в работния вариант! При невключването им, настояваме да бъде посочено, че работният вариант не е консенсусно подкрепен.

В допълнение, искам да изразя неудовлетворение от начина, по който бе организиран консултативния процес до този момент. Въпреки че работната група бе формирана още през октомври, за половин година тя се събра само веднъж. Смятаме, че можеше да бъде организирано онлайн заседание, на което да бъдат обсъдени предложенията на различните институции и организации към работния вариант. При положение, че дори срещите на Европейския съвет вече се провеждат онлайн, както и че от 16 март стотици училища организират онлайн обучение, работната група следваше да проведе заседание чрез интернет базирана платформа!

ефективно в изпълнението на дейности по конкретен проект.

2. Предложението не се приема.

Съгласно възприетия на национално ниво подход всички мерки насочени към уязвими групи се планират с хоризонтален характер и подход „отдолу-нагоре“.

Съгласно препоръките на европейския семестър България трябва да

концентрира усилия в осигуряване на достъп до качествено и модернизирано образование за всяко едно дете и ученик, намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система и грижите в ранна детска възраст.

Всички тези препоръки съгласно сега действащата нормативна уредба (ЗПУО) и Наредбата за

приобщаващо образование са част от подкрепата за приобщаващо образование. Извеждането на

интеграцията извън обхвата на приобщаващото образование ще наруши взаимосвързаността на

мерките за приобщаващо образование, модернизация и достъп до качествено образование, заложи в

Приоритет 1 на програмата, които с оглед на комплексния им характер биха имали въздействие, когато не се изпълняват отделно, а като

			<p>съвкупност от целенасочени действия за модернизация на образованието. В тази връзка от особена важност е подкрепата да не включва разпокъсаност спрямо целевите групи, а да предложи единен подход и осигуряване на равен шанс за образование на всички участници в образователния процес, като конкретно за участниците от уязвими групи, като ромите е предвиден специален фокус и допълнителен пакет от мерки, акцентиращ върху идентифициране на нуждите на тези групи с които да бъде засилен процеса на личностно развитие и достъп до качествено образование.</p>
3	<p>Група организации, работещи в сферата на образованието, науката и културата</p> <p>д-р Нели Колева /титуляр/</p>	<p>Благодаря за споделените документи и изпратения втори работен вариант на ОПНО 2021-2027! "Заедно в час" не подкрепя предложението първи работен вариант на ОПНО. В разписаните фишове за предложението, както и в коментарите си на първия проект ясно обосновахме предложенията си, които присъстват и в Мониторинговия доклад на ЕК за образование от 2019. Смятаме, че частичното приемане на предложенията възпрепятства качествено изпълнение на ключови политики, които могат и трябва да се прилагат само в своята логична цялост. Вярваме, че краткият срок за разглеждане и необичайните условия на работа вероятно са допринесли за този пропуск и се надяваме, че ще бъде отстранен в следващите редакции. Изразяваме подкрепата си към предложенията на Групата организации, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи. Прикачено ще намерите писмо със становище и коментари по предложението от Вас вариант.</p>	

Настояваме нашите предложения и подкрепените от нас предложения на други членове на ТРГ да бъдат включени в работния вариант за неформално обсъждане с ЕК. При невключването им, настояваме да бъде посочено, че работният вариант не е консенсусно подкрепен.

Не на последно място напълно подкрепяме предложението на Деян Колев относно провеждане на онлайн срещи и настояваме ТРГ да премине към режим на онлайн заседания, вместо прилагане на процедурата за неприсъствено вземане на решения.

Приложено становище:

Благодарим за изпратената обобщена справка с получените коментари от страна на ТРГ и преработения първи проект на ОПНО.

След преглед на всички коментари и тяхното отразяване, бихме искали да направим следните коментари:

1. Смятаме, че приемането на предложенията на Фондация „Заедно в час“ само частично няма да доведе до резултата, който би могъл да се постигне, ако предложенията се приемат в тяхната цялост. Вярваме, че за осигуряване на равен достъп до и завършването на качествено и приобщаващо образование и обучение за всички ученици е важно в програмата да бъдат заложили специфични мерки по отношение на алтернативен достъп до учителската професия. **Обзор на образованието и обучението, ЕК (България), 2019** извежда алтернативната пътека за преодоляване на недостига от преподаватели по определени предмети като добра практика и я препоръчва за страни с недостиг на преподаватели и специалисти по определени предмети¹.

2. Позоваваме към специфичното предвиждане и разписване на мерки, свързани с разработването на методика за преподаване на деца

1. Предложението не се приема, с оглед на обстоятелството, че в програмата е предвидена хоризонтална подкрепа за учители във всички примерни дейности. Също така в примерна дейност **„Мобилност и проходимост в отделните етапи на образование“** са заложили мерки за алтернативен достъп до учителската професия, включително чрез подкрепа за мобилност на преподаватели и адаптиране към работна среда в различни райони и с различни групи ученици, чрез адаптационни програми и социални пакети за млади учители.

2. Предложението е прието за сведение. В пакета от примерни

	<p>с майчин език, различен от български.</p> <p>3. Подкрепяме включването в проекта на Програмата на следните предложения на Групата организации, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи:</p> <p>а. В приоритет 1 да бъде допълнена и специфична цел “Насърчаване на социално икономическата интеграция на граждани на трети държави и на маргинализираните общности, като например ромите”.</p> <p>б. От полето Списък на планираните операции от стратегическо значение да отпадне изречението “Предвижда се посочените операции от стратегическо значение да бъдат реализирани като дългосрочни операции със системен ефект под координацията на Министерство на образованието и науката.” Системни интервенции могат да бъдат реализирани и чрез процедури за конкурентен подбор на проекти, реализирани от училища, детски градини, общини и неправителствени организации, които са доказали компетентността си в сферата.</p> <p>Молим горните коментари да бъдат взети под внимание и да бъдат интегрирани в проекта на ОПНО преди неформалните консултации със службите на Европейската комисия.</p> <hr/> <p><small>1 Предвид големия брой преподаватели, които предстои да се пенсионират, по-нататъшното подобряване на първоначалното обучение на преподавателите и привличането на талантиви кандидати в професията биха могли евентуално да окажат положително въздействие върху образователната система в България (Обзор на образованието и обучението, ЕК (България), 2019, стр. 5) За да се избегне евентуална криза поради високия брой пенсионирани преподаватели, се изпълняват планове за удвояване на заплатите на преподавателите до 2021 г. в сравнение с размера им от 2017 г., като заплатите ще достигнат 120 % от средната за България работна заплата. Също така се оказва подкрепа на алтернативни пътища за навлизане в професията (Обзор на образованието и обучението, ЕК (България), 2019, стр. 6)</small></p>	<p>дейности в Приоритет 1 „Модернизиране на учебните програми и съдържание, чрез въвеждане на компетентностния модел“ е включена дейност за разработване на програми за работа с ученици, за които българският език не е майчин.</p> <p>3 Предложението не се приема с посочените по-горе аргументи за неприемане на предложението на групата организации, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи, тъй като са идентични.</p>
--	--	---

<p>4</p>	<p>Конфедерация на работодателите и индустриалците в България</p> <p>Марияна Хамънова /титуляр/</p>	<p>След преглед на изпратеното обобщение на коментарите и на база неприетото предложение от страна на КРИБ по <i>Направление А „Научна инфраструктура в стратегически определени научни центрове“ със следните действия</i>”, смятаме, че така дефинираното предложение не попада в обсега на демаркация с проекта на ОПИК 2021-2027 г., където предвидената подкрепа по Приоритет 1 „Иновации и растеж“, СЦ 1 (i) засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии е насочена към развитие на регионалните иновационни екосистеми (РИЦ).</p> <p>Предложените мерки по ОПНО 2021-2027 г. целят създаването на условия за трансфериране и комерсиализация на резултатите от научните изследвания, което е предпоставка за устойчивото развитие на научно-изследователския сектор, средство за създаването на връзки между науката и бизнеса и тяхното последващо мултиплициране във времеви и териториален обхват съгласно препоръките в Доклада за напредъка в областта на Европейското научноизследователско пространство, 2014.</p> <p>В допълнение, предложените мерки ще:</p> <ul style="list-style-type: none">- спомогнат увеличаването на дела на приложните научни изследвания в научноизследователските инфраструктури;- ускорят комерсиализацията на съвместни разработки между науката и бизнеса;- развият предприемачески капацитет в научно-изследователския сектор;- подкрепят създаването и развитието на спин-оф компании, произлизащи от научните инфраструктури- спомогнат за предоставянето на специализирани услуги за навлизане на пазара на иновативните фирми (спин-оф компании) на научноизследователските инфраструктури и учените. <p>Надяваме се, че секретариата на ТРГ за разработване на ОПНО 2021-2027 г. ще приеме обосновката на КРИБ на база направените по-горе уточнения.</p>	<p>Предложението ще бъде разгледано при координация между ОПНО 2021-2027 и ОПИК 2014-2020 при подготовката на следващи варианти на програмите.</p>
----------	--	--	---